

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาความคิดเห็น เรื่องการประเมินหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สาขางานออกแบบผลิตภัณฑ์ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตเพาะช่าง พุทธศักราช 2532 ซึ่งเป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey research) โดยดำเนินการวิจัยตามขั้นตอน และรายละเอียดตามลำดับต่อไปนี้ คือ ประชากรกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การสร้างเครื่องมือ การทดลองใช้แบบสอบถาม การเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้แบ่งออกเป็น 4 กลุ่ม ได้แก่ อาจารย์ผู้ที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรและผู้สอนสาขางานออกแบบผลิตภัณฑ์สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตเพาะช่าง ในปีการศึกษา 2539 จำนวน 10 คน กลุ่มนักศึกษาชั้นปีที่ 2 ที่กำลังศึกษาในสาขางานออกแบบผลิตภัณฑ์ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตเพาะช่าง จำนวน 70 คน กลุ่มผู้สำเร็จการศึกษาสาขางานออกแบบผลิตภัณฑ์ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตเพาะช่าง จำนวน 70 คน กลุ่มผู้บังคับบัญชาผู้สำเร็จการศึกษา จำนวน 20 คน รวมประชากรที่ศึกษาทั้งหมด 170 คน

ตัวอย่างประชากร

ผู้วิจัยได้ใช้การสุ่มตัวอย่างวิธีอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยการจำแนกตามกลุ่มตัวอย่างดังต่อไปนี้ กลุ่มอาจารย์จำนวน 10 คน กลุ่มนักศึกษาจำนวน 59 คน กลุ่มผู้สำเร็จการศึกษาจำนวน 59 คน กลุ่มผู้บังคับบัญชาของผู้สำเร็จการศึกษา จำนวน 19 คน รวมกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ จำนวน 147 คน กลุ่มตัวอย่างนี้ได้มาโดยการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามตารางเครจิจ และมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970: 608)

ตาราง 1 จำนวนประชากร และกลุ่มตัวอย่าง

สถานภาพ	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
- อาจารย์ผู้สอน	10	10
- กลุ่มนักศึกษาชั้นปีที่ 2	70	59
- กลุ่มผู้สำเร็จการศึกษา	70	59
- กลุ่มผู้บังคับบัญชาของ ผู้สำเร็จการศึกษา	20	19
รวม	170	147

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นโดยศึกษาจากเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตร การประเมินหลักสูตรเพื่อเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถามให้ครอบคลุม โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถาม เกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม สอบถามเกี่ยวกับลักษณะกลุ่มที่ศึกษา

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถาม เกี่ยวกับการประเมินหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สาขางานออกแบบผลิตภัณฑ์ คณะออกแบบ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตเพาะช่าง พุทธศักราช 2532 โดยศึกษาแนวทฤษฎีการประเมินผลหลักสูตรของ Phi Delta Kappa ใช้ CIPP MODEL (Context- Input- Process- Product Model) ของ Daniel L. Stufflebeam ได้แก่

2.1 ประเมินสภาวะแวดล้อม (Context Evaluation) ในด้านจุดมุ่งหมายของหลักสูตร สัดส่วนและจำนวนหน่วยกิตในโครงสร้างของหลักสูตร

2.2 ประเมินปัจจัยเบื้องต้น (Input Evaluation) ในด้านปัจจัยที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนการสอนของหลักสูตร

2.3 ประเมินกระบวนการ (Process Evaluation) ในด้านการจัดกิจกรรม การเรียนการสอนของหลักสูตร

2.4 ประเมินผลผลิต (Product Evaluation) ในด้านสมรรถภาพของผู้สำเร็จ การศึกษาของหลักสูตร

ลักษณะของแบบสอบถาม เป็นแบบ Rating Scale 5 ระดับ และได้กำหนดมาตราวัดไว้ดังนี้

ระดับความเหมาะสมมากที่สุด	มีคะแนนเท่ากับ 5
ระดับความเหมาะสมมาก	มีคะแนนเท่ากับ 4
ระดับความเหมาะสมปานกลาง	มีคะแนนเท่ากับ 3
ระดับความเหมาะสมน้อย	มีคะแนนเท่ากับ 2
ระดับความเหมาะสมน้อยที่สุด	มีคะแนนเท่ากับ 1

ตอนที่ 3 เป็นข้อคำถามปลายเปิด เกี่ยวกับข้อเสนอแนะ และความคิดเห็นเพิ่มเติม เกี่ยวกับหลักสูตรการประเมิน

การหาความตรงในเนื้อหาและความเชื่อมั่นของเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จแล้วเสนออาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจ และแนะนำให้ปรับปรุงแก้ไข จากนั้นได้นำแบบสอบถาม ที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจ จำนวน 5 ท่าน ด้านเกณฑ์พิจารณาผู้เชี่ยวชาญคือ

1. เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตร
2. เป็นผู้ที่มีประสบการณ์ด้านการเรียนการสอนไม่ต่ำกว่า 15 ปี
3. เป็นผู้บริหารสถานศึกษาที่มีการเรียนการสอนสาขางานออกแบบผลิตภัณฑ์

พิจารณาเรื่องความตรงในเนื้อหาและการใช้ภาษา จากนั้นได้นำข้อสังเกตและข้อเสนอแนะรวมทั้งข้อบกพร่องต่างๆ ไปหารืออาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ร่วมกันพิจารณาปรับปรุงแก้ไขก่อนนำแบบสอบถามไปทำการทดลองใช้

การทดลองใช้แบบสอบถาม

หลังจากการแก้ไขปรับปรุงแบบสอบถามอย่างละเอียดรอบคอบดีแล้ว ผู้วิจัยได้นำไปทดลองใช้ (Try Out) กับกลุ่ม นักศึกษา ผู้สำเร็จการศึกษา ซึ่งเป็นตัวอย่างที่มากใน สาขางานออกแบบผลิตภัณฑ์ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตเพาะช่าง โดยการจับฉลากชื่อเพื่อเป็นกลุ่มประชากร 20 คน จากกลุ่มประชากรทั้งหมด 147 คน ทั้งนี้ เนื่องจากหลักสูตรนี้เป็นหลักสูตรเฉพาะซึ่งไม่สามารถไปทดลองกับประชากรกลุ่มอื่นๆ ที่ไม่ได้เรียนหลักสูตรนี้ เพื่อจะได้ค่าความเที่ยงตรงของเนื้อหามากที่สุด โดยนำผลที่ได้จากการทดลองมาวิเคราะห์ตรวจสอบหาความเชื่อมั่นโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งหมดเท่ากับ..... 0.98 และเมื่อแยกเป็นรายด้านจะมีความเชื่อมั่นของแต่ละด้าน ดังนี้

1. ด้านจุดมุ่งหมายของหลักสูตร	มีค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.92
2. ด้านโครงสร้างของหลักสูตร	มีค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.98
- ความเหมาะสมกับจำนวนหน่วยกิต	มีค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.95
- ความเหมาะสมของเวลาที่กำหนดในหลักสูตร	มีค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.93
- สอดคล้องกับความต้องการของสังคม	มีค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.93
- สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน	มีค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.92
- ความทันสมัยของเนื้อหาวิชา	มีค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.95
- ประโยชน์ต่อการประกอบอาชีพ	มีค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.92
3. ด้านปัจจัยเบื้องต้น	มีค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.91
4. ด้านกระบวนการ	มีค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.96

ถือว่าแบบสอบถามนี้มีค่าความเชื่อมั่นอยู่ในระดับที่น่าไปใช้สอบถาม เพื่อเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างการวิจัยครั้งนี้ได้

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เพื่อขอความอนุเคราะห์จากผู้อำนวยการ และผู้บังคับบัญชาของผู้สำเร็จการศึกษาในการแจกแบบสอบถาม และเก็บรวบรวมข้อมูลจาก อาจารย์ นักศึกษา ผู้สำเร็จการศึกษา และผู้บังคับบัญชาของผู้สำเร็จการศึกษา

ข้อมูลสำหรับอาจารย์ และนักศึกษา ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปส่งด้วยตนเอง และรับข้อมูลด้วยตนเอง ข้อมูลสำหรับผู้สำเร็จการศึกษา และผู้บังคับบัญชาของผู้สำเร็จการศึกษา ผู้วิจัยจัดส่งแบบสอบถามและคำชี้แจงประกอบไปยังผู้สำเร็จการศึกษา และผู้บังคับบัญชาของผู้สำเร็จการศึกษาทางไปรษณีย์ และขอความอนุเคราะห์ให้ผู้สำเร็จการศึกษาส่งกลับให้ผู้วิจัยทางไปรษณีย์โดยผู้วิจัยสอดซองผนึกดวงตราไปรษณียากร และจำหน่ายซองถึงผู้วิจัยแนบไปด้วย ผลการรวบรวมแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่าง ได้รับกลับคืนจำนวน 147 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อผู้วิจัยเก็บข้อมูลได้เรียบร้อยแล้ว และนำข้อมูลทั้งหมดดำเนินการวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS (Statistical Package for the Social Sciences)

การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อหาค่าระดับความเหมาะสม การประเมินหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สาขางานออกแบบผลิตภัณฑ์ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตเพาะช่าง พุทธศักราช 2532 โดยมีรายละเอียดใช้ค่าสถิติ ดังนี้

1. ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์ด้วยวิธีหาค่าร้อยละ
2. ข้อมูลเกี่ยวกับระดับความคิดเห็นที่มีต่อหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สาขางานออกแบบผลิตภัณฑ์ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตเพาะช่าง พุทธศักราช 2532 ในแต่ละด้าน และภาพรวม วิเคราะห์ข้อมูลโดยการประเมิน ความเหมาะสมของหลักสูตรเป็นค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
3. ข้อมูลที่รวบรวมได้จากแบบสอบถามปลายเปิด เกี่ยวกับข้อเสนอแนะ และความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตร ผู้วิจัยจะนำมาจัดลำดับ จัดหมวดหมู่ในแต่ละด้าน เพื่อใช้สำหรับการอภิปรายต่อไป

ส่วนเกณฑ์การวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยใช้เกณฑ์ต่อไปนี้

ค่าเฉลี่ย	4.50 - 5.00	หมายถึง	มีค่าระดับความเหมาะสมของหลักสูตร	มากที่สุด
ค่าเฉลี่ย	3.50 - 4.49	หมายถึง	มีค่าระดับความเหมาะสมของหลักสูตร	มาก
ค่าเฉลี่ย	2.50 - 3.49	หมายถึง	มีค่าระดับความเหมาะสมของหลักสูตร	ปานกลาง
ค่าเฉลี่ย	1.50 - 2.49	หมายถึง	มีค่าระดับความเหมาะสมของหลักสูตร	น้อย
ค่าเฉลี่ย	1.00 - 1.49	หมายถึง	มีค่าระดับความเหมาะสมของหลักสูตร	น้อยที่สุด

3.5 สถิติที่ใช้ในการวิจัย

ในการคำนวณหาค่าสถิติใช้สูตร ดังนี้

1. ค่ามัธยฐานเลขคณิต ใช้สูตร (ประกอบ กรรณสูตร 2528 : 66)

$$\bar{X} = \frac{\sum fx}{N}$$

$\bar{X}$ หมายถึง ค่าเฉลี่ยน้ำหนักคำตอบของกลุ่มประชากร

fx หมายถึง ผลรวมความถี่ของคะแนน

N หมายถึง จำนวนผู้ตอบทั้งหมด

2. ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ใช้สูตร (ประกอบ กรรณสูตร 2528 : 67)

$$S.D. = \sqrt{\frac{\sum fx^2}{N} - \frac{(\sum fx)^2}{N}}$$

S.D. หมายถึง ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่าง

$\sum fx^2$ หมายถึง ผลบวกของผลคูณระหว่างคะแนนกำลังสองกับความถี่

$\sum fx$ หมายถึง ผลบวกของผลคูณระหว่างคะแนนกับความถี่

N หมายถึง จำนวนผู้ตอบทั้งหมด

3. ค่าร้อยละ ใช้สูตร ดังนี้ (ประกอบ กรรณสูตร 2528 : 60)

$$\text{ร้อยละของข้อใด} = \frac{\text{ความถี่ของข้อนั้น}}{\text{จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม}} \times 100$$